

Monumentnummer*: 526448

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **19 september 2005**
Kadaster deel/nr **82810/51**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Teteringen		Breda		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Laanzichtweg	97			4847 SH	Teteringen		
Laanzichtweg	99			4847 SH	Teteringen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Teteringen	B				1969		

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1. Langgevelboerderij.

Inleiding

Vlak achter een uit 1790 daterend blokvormig landhuis en waarschijnlijk oorspronkelijk daartoe behorend, ligt aan het einde van een lange oprijlaan met volwassen laanbeplanting een uit circa 1900 daterende LANGGEVELBOERDERIJ (nr. 97), waarvan een gedeelte (nr. 99) blijkens muurankers uit 1695 stamt. Het gaat om een restant van de voorganger van de huidige boerderij, en wel het woonhuisgedeelte, waartegen rond 1900 een nieuw bedrijfsgedeelte met woonhuis is gebouwd. Zowel het oudere als het nieuwere deel van het pand is opgetrokken in ambachtelijk-traditionele stijl met streekeigen kenmerken. Tegen de zijmuur van het oude woonhuis staat een leipeer.

Omschrijving

De eenlaagse langgevelboerderij uit circa 1900 uit machinale baksteen met gepleisterde speklagen is gebouwd tegen het woongedeelte van een langgevelboerderij uit 1695 die op haar beurt is opgetrokken uit gele IJsselsteen in kruisverband. Het geheel is onder een zadeldak met gesmoorde muldenpannen gebracht. Door de combinatie van een woonhuisgedeelte, een breder

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bedrijfsgedeelte - beide uit circa 1900 - met een woonhuisgedeelte uit XVII is een symmetrisch geheel ontstaan. De situatie is waarschijnlijk bedoeld om de op het bedrijf meewerkende ouders of grootouders te kunnen huisvesten. De voorgevel van het oorspronkelijke woonhuis is drieassig van opzet: een rond 1900 vernieuwde voordeur met panelen en siersmeedwerk in Art Nouveau-vormen voor een venstertje in oorspronkelijk kozijn met tweedelig bovenlicht wordt aan weerszijden geflankeerd door een groot schuifraam met fijnmazige roedenverdeling. Het linkervenster telt 30 ruiten, het rechter 9 ruiten. De vensters zijn voorzien van opgeklampte dubbele luiken. Boven en onder de vensters alsmede boven de deuropening zitten rollagen. Op regelmatige afstanden zijn onder een eenvoudige gepleisterde kroonlijst muurankers aangebracht die samen het jaartal van de bouw "1695" vormen. De zinken dakgoot alsmede de muldenpannen zullen tijdens de vergrotings- en vernieuwingscampagne van rond 1900 zijn aangebracht. Het metselwerk uit IJsselsteen is in een lichte tint geverfd geweest, het voegwerk is met een dagstreep uitgevoerd. Naast de voordeur is een polychrome reliëftegel van majolica aangebracht met een voorstelling van de H. Maria en de tekst "O.L. Vrouw v. altijddurende bijstand", circa 1935. Een uit IJsselsteen gemetselde schoorsteen bevindt zich recht boven de stookplaats, iets rechts uit het midden van de nok.

De zijgevel rechts is een puntgevel, door een latere herstelling nu nog slechts deels met vlechtingen. Het zadeldak is aan de kant van de voorgevel aanzienlijk hoger aangezet dan aan de zijde van de achtergevel. Dit wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van een kelder met opkamer die tegen een voormalige buitenmuur aangebouwd is. Deze voormalige buitenmuur moet ouder zijn dan 1695, daar in de zijgevel geen sporen van een verbouwing zichtbaar zijn. Ter plaatse van de woonkamer op de begane grond bevindt zich een groot incompleet venster met oorspronkelijk zevenlichts bovenlicht. Dubbele opgeklampte luiken met originele gehengen. Daarboven op zolderniveau een klein staand rechthoekig venster, nu zonder vulling. In het kozijn rechts twee duimen. De top van de gevel is in oranje-gele handvormsteen van afwijkend formaat hersteld. Het venster van de opkamer, een draairaam met 12 ruiten, is nog geheel intact. Twee duimen rechts in het kozijn zonder luiken. Het getralied keldervenster is nu van binnenuit dichtgezet. Ook hier ontbreekt een luik, wel zijn rechts twee duimen voorhanden. Boven en onder de vensters zitten rollagen. Ter hoogte van de gordingen zijn zeven staafankers aangebracht, waarvan er drie als gevolg van de dakhelling een knik vertonen. Het achterdakvlak is deels gerepareerd met golfplaat. Het gedeelte rechts daarnaast is opgelicht ten behoeve van een dichte deur waarnaast zich een dertigruits schuifraam met dubbele luiken bevindt. De achtergevel was oorspronkelijk gepleisterd. Koude staande voeg naar het bedrijfsgedeelte uit circa 1900.

Inwendig bestaat het woongedeelte van 1695 uit een woonkeuken, direct toegankelijk via de voordeur, met grote schouw. Geprofileerde omlijsting. Tegen de achterwand witte en blauwe tegeltjes, waarschijnlijk circa 1900. In het latere boardplafond is een omtimmerde moerbalk herkenbaar. Naast de woonkeuken, toegankelijk via een oorspronkelijke deur met oud beslag, bevindt zich de "goeie kamer" met identieke schouw, ruggelings tegen die van de woonkeuken en gebruik makend van hetzelfde rookkanaal. Geen tegels. Het oude plafond heeft twee moerbalken, waarvan een met balksleutels met een in- en uitgezwenkt profiel. Het balkenplafond vertoont vernieuwde kinderbalken die niet allemaal zijn ingelaten in de oorspronkelijke kepen. Langs de achtergevel bevindt zich een spoelkeuken met hardstenen spoelbak tegen een oorspronkelijke buitenmuur met dichtgezet venster. Houten balkenplafond met brede delen, circa 1900. Cementen vloer. Van hieruit toegang tot de nu dichtgestorte kelder, die oorspronkelijk van een houten plafond was voorzien. Daarop bevond zich een klein opkamertje. Op zolder staan drie eiken spantjukken met rechte benen en schoren, circa 1850. Op de dekbalk van het middelste juk een middenstijl, afgeschoord op de dekbalk, onder de nokgording. Op de beide andere jukken staan steeds twee rechte spanten die de nokgording ondersteunen. Eén spantjuk is op ambachtelijke wijze geheel vernieuwd. Een ander spantjuk met gehakte telmerken. Sporen van rondhout. Oorspronkelijke schoorsteen uit IJsselsteen midden op de zolder.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het woonhuisgedeelte van rond 1900 is eenvoudig van opzet en op de details na vrijwel gelijk aan dat van 1695. Het telt één bouwlaag en heeft een zadeldak met gesmoorde muldenpannen. De voorgevel is drieassig, met rechts een voordeur en daarnaast twee ramen met T-vensters met segmentboogvormige strekken. De gevel wordt verlevendigd door een gepleisterde plint, speklagen en een geprofileerde, deel houten kroonlijst. Staafankers. Het bedrijfsgedeelte met gietijzeren halvemaanvormige stalramen is aan de zijde van de voorgevel uitgebouwd, waardoor het dak hier lager aanzet. Zowel op het voor- als het achterdakvlak grote dakkapellen (XXc). Achtergevel met diverse raam- en deuropeningen waaronder een grote schuifdeur naar de bedrijfsruimte. Alle deuren en luiken zijn donkergroen geschilderd, de kozijnen wit.

Aan de weg een aantal forse Amerikaanse eiken en zomereiken met een stamomvang van 100-200 cm.

Waardering

Het samenstel van een langgevelboerderij van rond 1900 met het zeventiende-eeuwse woongedeelte van haar voorganger is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van de ontwikkeling van een boerderij waarin verschillende generaties gelijktijdig leefden. De boerderij is van architectuurhistorisch belang vanwege de combinatie van de zeventiende-eeuwse vormentaal met die van rond 1900, bovendien vanwege de aanwezigheid van een aantal gaaf bewaard gebleven details aan in- en exterieur. Er is sprake van ensemblewaarde vanwege de context van boerderij met Vlaamse schuur in een agrarisch, parkachtig landschap met hoog opgaand geboomte in de onmiddellijke nabijheid van een groot herenhuis.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)